

Sygn. akt VIII Gz 402/16

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SSR del. Anna Górnik (spr.)

SO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) 8 RAWICZ” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

z udziałem P. K.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, X Wydział Gospodarczy, z dnia 31 października 2016 r., sygn. akt X GCo 289/16, w przedmiocie udzielenie zabezpieczenia roszczenia

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie.

SSO P. Baranowska SSO. P. Sałamaj SSR del. A. Górnik

UZASADNIENIE

W dniu 10 października 2016 r. (...) 8 RAWICZ” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. złożyła wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia wnioskodawczynie wobec uczestnika postępowania P. K. o wydanie dokumentacji projektowej projektu elektrowni (...) obejmującej dokumenty szczegółowo wymienione w załączniku do wniosku oznaczone „Z1” oraz o wydanie dokumentacji księgowej spółki obejmującej dokumenty wskazane w załączniku do wniosku oznaczone „Z2” poprzez nakazanie uczestnikowi wydania wnioskodawczynie na okres do wydania orzeczenia w sprawie głównej oraz o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczynie wskazała, że jest właścicielem dokumentów księgowych oraz dokumentacji projektowej wykonanej w celu budowy (...). Uczestnik, który jest adwokatem prowadzącym kancelarię w S., bez podstawy prawnej posiada wspomniane dokumenty. Wnioskodawczynie wskazała, że brak dostępu do dokumentów uniemożliwia normalne funkcjonowanie spółki oraz naraża ją na straty finansowe w związku z niemożnością ukończenia inwestycji oraz uruchomienia farmy wiatrowej. W dalszej części wskazano, że w dniu 13 lipca 2016 r. wszystkie udziały w spółce przeszły ze spółki (...) A S.A. na spółkę (...) sp. z o.o. Nowy wspólnik odwołał dotychczasowy zarząd, a w jego miejsce powołał nowy zarząd. Uczestnik postępowania jest pełnomocnikiem spółki

(...) A S.A. Osoby reprezentujące spółkę przekazały mu przedmiotową dokumentację na przechowanie. Mimo wezwań do wydania dokumentacji, uczestnik do dnia złożenia wniosku nie wydał przedmiotowej dokumentacji.

Postanowieniem z dnia 31 października 2016 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, X Wydział Gospodarczy, w sprawie o sygn. akt X GCo 289/16 oddalił wniosek o udzielenie wnioskodawczyni zabezpieczenia.

Sąd I instancji przywołał przepisy art. 730 k.p.c., 730¹ § 1 k.p.c. i 731 k.p.c. Następnie wyjaśnił, iż w jego ocenie udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem wnioskodawczyni i wydanie postanowienia nakazującego uczestnikowi wydanie dokumentacji projektowej elektrowni (...) oraz dokumentacji księgowej spółki będzie prowadzić do zaspokojenia roszczeń wnioskodawczyni. Uprawniony będzie bowiem posiadał dokumenty, których wydania się domaga. Wnioskodawczyni co prawda nie określiła jakie żądanie będzie stanowiło przedmiot sprawy głównej, jednakże należy zdaniem Sądu I instancji domniemywać, iż wierzyciel będzie się domagał właśnie wydania dokumentacji projektowej i dokumentów księgowych., gdyż jako podstawę roszczeń wnioskodawczyni wskazała przepis art. 222 § 1 k.c.

Następnie Sąd I instancji wyjaśnił, iż przy zabezpieczaniu roszczeń niepieniężnych sąd może co prawda zastosować taki sposób zabezpieczenia, który uzna za odpowiedni do okoliczności sprawy (art. 755 § 1 k.p.c.), należy mieć jednakże na względzie, że przy wyborze odpowiedniego sposobu zabezpieczenia sąd jest związany sposobami zabezpieczenia wskazanymi przez uprawnionego we wniosku (art. 736 § 1 pkt 1 w zw. z art. 738 k.p.c.). Wskutek związania sąd nie może zabezpieczyć innego roszczenia niż wskazane we wniosku lub innymi sposobami od zawnioskowanych. Możliwe jest natomiast uwzględnienie wniosku jedynie częściowo, poprzez udzielenie zabezpieczenia z zastosowaniem tylko niektórych ze wskazanych przez wnioskodawcę sposobów zabezpieczenia, jeżeli są one wystarczające do zapewnienia uprawnionemu potrzebnej ochrony.

Ponadto Sąd I instancji wskazał, iż w uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni podkreśliła, że udzielenie zabezpieczenia nie będzie prowadzić do zaspokojenia wnioskodawczyni, gdyż wnioskodawczyni wnosi o czasowo ograniczone przekazanie posiadania, to jest do czasu wydania orzeczenia w sprawie głównej. Sąd I instancji nie zgodził się z tym stwierdzeniem. Zdaniem Sądu I instancji już samo nakazanie wydania wnioskodawczyni żądanych dokumentów spowoduje, że uprawniona będzie w posiadaniu rzeczonych dokumentów, co w istocie stanowi przedmiot jej roszczenia głównego.

Na powyższe postanowienie wnioskodawczyni w dniu 16 listopada 2016 r. wniosła zażalenie, zaskarżając to postanowienie w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem, ewentualnie – na wypadek nieuwzględnienia wniosku – o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji. Jednocześnie wniosła o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, iż w jej ocenie Sąd I instancji nieprawidłowo przyjął, iż uwzględnienie jej wniosku doprowadzi do zaspokojenia roszczenia w rozumieniu art. 731 k.p.c., gdyż jej zdaniem sama treść art. 755 § 1 k.p.c. pozwana sądowi w postępowaniu zabezpieczającym unormować prawa i obowiązki stron i uczestników na czas trwania postępowania. Ponadto wnioskodawczyni zarzuciła Sądowi I instancji niezastosowanie art. 755 § 2¹ k.p.c., zgodnie z którym art. 731 k.p.c. nie stosuje się, gdy uprawniony uprawdopodobni, że bez zabezpieczenia będzie narażony na szkodę albo inne niekorzystne skutki. Tymczasem, jak wskazała, w uzasadnieniu wniosku o udzielenie zabezpieczenia wnioskodawczyni uprawdopodobniła szkodę grożącą jej w wyniku braku dostępu do dokumentów księgowych i projektowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Po rozpoznaniu wniesionego przez wnioskodawczynię (...) 8 RAWICZ” spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zażalenia Sąd stwierdził, iż nie jest zasadne uwzględnienie dotyczące zmiany zaskarżonego przez nią postanowienia Sądu I instancji. Właściwe w ocenie Sądu było natomiast uwzględnienie alternatywnego wniosku, a

mianowicie wniosku o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji.

Zgodnie z przepisem art. 397 § 2 zd. 1 kpc do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym. Stosownie zaś do 386 § 4 k.p.c. sąd II instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w razie nierozpoznania przez sąd I instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Wskazać przy tym należy, iż nierozpoznanie istoty sprawy rozumiane jest w judykaturze i doktrynie jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. akt V CZ 45/14, L.).

Odnosząc powyższe wyjaśnienia prawne do niniejszej sprawy trzeba zaznaczyć, iż przedmiotem postępowania przed Sądem I instancji był wniosek o udzielenie wnioskodawczyni zabezpieczenia. Stosownie zaś do art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenie zabezpieczenia wymaga uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. W postępowaniu zabezpieczającym sąd obowiązany jest zatem zbadać, czy wnioskodawca uprawdopodobnił zarówno roszczenie, jak i interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia.

W ocenie Sądu analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie pozwala na stwierdzenie, aby Sąd I instancji rozpoznał, czy występują przesłanki do udzielenia wnioskodawczyni zabezpieczenia. W treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia brak jest bowiem konkretyzacji, czy Sąd I instancji rozważał uprawdopodobnienie roszczenia wnioskodawczyni. Sąd I instancji poprzestał na wskazaniu, iż wnioskodawczyni wskazała jako podstawę swoich roszczeń art. 222 § 1 k.c., lecz w uzasadnieniu brak jest wyjaśnienia, czy wnioskodawczyni uprawdopodobniła istnienie przesłanek powództwa opartego na tej podstawie prawnej. Ponadto w ocenie Sądu uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie pozwala na ustalenie, czy przedmiotem rozważań Sądu I instancji było uprawdopodobnienie przez wnioskodawczynię interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia sugeruje bowiem, iż Sąd I instancji zapadłe rozstrzygnięcie oparł li tylko na stwierdzeniu, iż w jego ocenie udzielenie zabezpieczenia w niniejszej sprawie – zgodnie z wnioskiem – doprowadzi do zaspokojenia roszczenia wnioskodawczyni.

Ponadto wskazać należy, iż Sąd nie rozważył także, czy na gruncie niniejszej sprawy uprawniony wykazał przesłanki zawartej w art. 755 § 2¹ k.p.c., zgodnie z którym art. 731 k.p.c. nie stosuje się, gdy uprawniony uprawdopodobni, że bez zabezpieczenia będzie narażony na szkodę albo inne niekorzystne skutki.

Mając powyższe na względzie w przekonaniu Sądu zasadne jest wydanie postanowienia o charakterze kasatoryjnym. W ocenie Sądu uchybienia Sądu I instancji świadczą o nierozpoznaniu przez tenże Sąd istoty rozpoznawanej sprawy. Konieczne jest zatem uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, który przy ponownym rozpoznaniu sprawy powinien rozważyć podstawę prawną roszczenia, którego zabezpieczenia domaga się wnioskodawczyni, ocenić, czy wnioskodawczyni uprawdopodobniła roszczenie i interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia, a także rozważyć, czy w rozpoznawanej sprawie istnieje podstawa do zastosowania art. 755 § 2¹ k.p.c..

W tych okolicznościach Sąd postanowił jak w sentencji.

SSO P. Baranowska SSO. P. Sałamaj SSR del. A. Górnik

Sygn. akt **VIII Gz 402/16**

ZARZĄDZENIA:

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)